

1

Naplatne kućice, Alnabru 1. studenoga 1999.

Siva ptica ulijetala je i izlijetala iz Harryjeva vidnog polja. Prstima je bubnjao po upravljaču. Usporeno vrijeme. Netko je jučer na televiziji govorio o usporavanju vremena. I sada je vrijeme usporeno. Kao na Badnjak uoči dolaska Djeda Božićnjaka. Kao na električnoj stolici uoči puštanja struje.

Zabubnjao je snažnije.

Bili su parkirani na čistini iza naplatnih kućica. Ellen je pojačala zvuk na radiju. Glas spikera bio je prigodno svečan.

»Zrakoplov je sletio prije pedeset minuta, a točno u šest sati i trideset osam minuta predsjednik je zakoračio na norveško tlo. Dočekao ga je gradonačelnik Ullensakera. U Oslu je prekrasan jesenski dan: sjajna norveška kulisa za ovaj sastanak na vrhu. Čujmo ponovno što je predsjednik rekao na konferenciji za novinare održanoj prije pola sata.«

Ovo je već treći put. Harry je ponovno u mislima vidio bučnu hordu novinara kako se gura ispred zaštitne ograde. Iza ograde muškarcu u sivim odijelima, ne trudeći se skriti svoju pripadnost tajnoj službi, motrili su na skup; pogledom su pratili okupljene, uočili među ostalima i fotoreportera s predugim objektivom i neprestano provjeravali svoje male ušne slušalice. Netko je na engleskom jeziku izrazio dobrodošlicu predsjedniku, a zatim je sve utihnulo. Tišinu prekida uključivanje mikrofona.

»Prije svega, želim reći kako mi je drago što sam došao...« govori predsjednik sa snažnim američkim naglaskom.

»Pročitala sam negdje izjavu poznatog američkog psihologa koji tvrdi da predsjednik boluje od disocijativnog poremećaja identiteta«, rekla je Ellen.

»Čega?«

»Višestrukog poremećaja osobnosti. Doktor Jekyll i gospodin Hyde. Psiholog vjeruje kako njegov normalni identitet nije znao da onaj drugi, seksualni grabežljivac, održava odnose sa svim onim ženama. Zbog toga ga komisija za izglasavanje nepovjerenja nije mogla optužiti za krivokletstvo.«

»Bože«, uzdahnuo je Harry i podignuo pogled prema helikopteru koji ih je upravo nadletio.

Na radiju je netko s norveškim naglaskom postavljao pitanje. »Gospodine predsjedniče, ovo je Vaš četvrti posjet Norveškoj. Kako se osjećate?«

Stanka.

»Sjajno je vratiti se ovamo. Ipak, čini mi se važnijim istaknuti susret s izraelskim i palestinskim čelnicima. Ključ...«

»Gospodine predsjedniče, možete li se sjetiti pojedinosti prošloga posjeta?«

»Naravno. Nadam se da će današnji razgovori...«

»Kako Oslo i Norveška pridonose osiguranju svjetskog mira?«

»Norveška je dosad igrala vrlo važnu ulogu.«

»Kakve konkretne rezultate očekuje predsjednik?« upitao je glas bez norveškog naglaska. U tom trenutku snimka konferencije je prekinuta, a program je nastavljen komentarom iz studija.

»Čuli smo predsjednikov odgovor o važnoj ulozi Norveške u... hm, mirovnom procesu na Bliskom istoku. U ovim trenucima predsjednik je na putu prema...«

Harry je glasno uzdahnuo i isključio radio. »Što se događa u ovoj zemlji, Ellen?«

Slegnula je ramenima.

»Prošli patrolu 27«, zašumio je voki-toki na komandnoj ploči. Pogledao ju je.

»Svi spremni na svojim mjestima?« pitao je. Klimnula je glavom.

»Krećemo«, rekao je. Zakolutala je očima. Reкао je to već pet puta otkako je kolona krenula iz zračne luke Gardermoen. S mjesta na kojem su stajali gledali su na praznu prometnicu koja se od naplatnih kućica pružala prema Trosterudu i Furusetu. Plava svjetiljka usporeno je rotirala na krovu automobila. Harry je spustio prozor, ispružio ruku i maknuo uvenuti žuti list koji se zaglavio pod brisačem.

»Crvendać«, rekla je Ellen pokazujući prstom. »Rijedak prizor u ovu kasnu jesen.«

»Gdje?«

»Eno ga, na krovu naplatne kućice.«

Harry je sagnuo glavu i zagledao se kroz vjetrobransko staklo.

»Da, vidim ga. To je, dakle, crvendać?«

»Da. Pretpostavljam da nisi baš stručnjak za ptice, zar ne?«

»Točno«, odgovorio je i dlanom zasjenio pogled. Jesu li to prvi znakovi kratkovidnosti?

»Crvendać je rijetka ptica«, rekla je Ellen zatvarajući termosicu.

»Ma nemoj?«

»Devedeset posto ih migrira na jug, a ostatak, takoreći, odlučili riskirati pa ostanu ovdje.«

»*Takoreći?*«

Još jedan šum na radiju: »Patrola 62 stožeru. Neoznačeno vozilo parkirano je uz cestu dvjesto metara prije odvojka za Lørenskog.«

Duboki glas s bergenškim naglaskom javio se iz stožera: »Trenutak, 62. Provjerit ćemo.«

Tišina.

»Jesi li provjerila zahode?« pitao je Harry pokazujući prema benzinskoj crpki.

»Jesam. Nema ni zaposlenih ni mušterija. Ostao je samo šef, a njega smo zaključali u uredu.«

»Naplatne kućice?«

»Isto tako. Opusti se, Harry, sve smo provjerili. Dakle, oni koji ostanu nadaju se blagoj zimi, zar ne? To se čini u redu, ali krivu procjenu plate životom, pa se čovjek upita zašto barem za svaki slučaj ne krenu na jug. Jesu li ti koji ostanu jednostavno lijeni?«

Harry je u retrovizoru promatrao stražare na objema stranama željezničkog mosta. Odjeveni u crno, kacige na glavama, oko vrata strojnice MP5. Čak iz ove udaljenosti primijetio je napetost u njihovom držanju.

»Stvar je u tome što im blaga zima omogućuje da potraže najbolje mjesto za gniježđenje prije nego što se ostali vrate«, objašnjavala je Ellen istodobno pokušavajući ugurati termosicu u već prepun pretinac za rukavice. »Riječ je o proračunanom riziku. Ili se smiješiš od uha do uha ili si do grla u govnicama. Isplati li se riskirati? Olučiš li se kockati, možeš jednu noć smrznut pasti s grane i čekati proljetno sunce da te otopi. Ako ipak odeš, možda se nećeš imati gdje ugnijezditi kada se vratiš. To su, takoreći, vječna egzistencijalna pitanja.«

»Imaš li pancirku?« Okrenuo se prema njoj da provjeri. »Da ili ne?«

Odgovorila je kucnuvši po prsima.

»Laganu?«

Klimnula je.

»Kvragu, Ellen! Naredio sam nošenje teških balističkih prsluka, ne ovo sranje za Mickeyja Mousea.«

»Znaš li što nose momci u tajnoj službi?«

»Da pogodim. Lagane pancirke?«

»Točno.«

»A znaš li ti za što mene nije briga?«

»Za momke iz tajne službe?«

»Točno.«

Nasmijala se. Iako nije htio, i on se nasmiješio. Ponovno zvuk radija.

»Stožer šezdeset dvojki. Tajna služba kaže da je njihov automobil parkiran na odvojkju za Lørenskog.«

»Patrola 62. Primljeno.«

»Vidiš,« rekao je Harry nervozno udarajući po upravljaču, »loša komunikacija. Tajna služba radi što hoće. Zašto je taj automobil tamo bez našega znanja?«

»Provjeravaju kako mi radimo svoj posao«, odgovorila je Ellen.

»Radimo ga prema njihovim uputama.«

»Hajde, ne gundaj. I ti ćeš moći donijeti neke odluke. I prestani udarati po volanu.«

Poslušno je spustio ruke na krilo. Nasmiješila se.

»Da, da, da...« rekao je ispuštajući duboki uzdah.

Opipao je svoj službeni revolver, Smith & Wesson, kalibar .38, šest metaka. Na remenu je nosio dva dodatna šaržera sa po šest metaka. Potapšao je revolver razmišljajući kako, strogo formalno gledano, nije imao ovlaštenje za nošenje vatrenoga oružja. Možda je zaista postajao kratkovidan; nakon četrdesetosatne pripreme prošle zime nije prošao na ispitu iz strijeljanja. Pad na tom ispitu nije neuobičajen, ali Harryju se to još nikada nije dogodilo, što je dodatno otežalo udarac. Trebao je samo ponovno pristupiti ispitu — neki su to činili po četiri ili pet puta — ali iz nekog nepoznatog razloga Harry je to uporno odgađao.

Još jedan šum radija: »Prošli su patrolu 28.«

»Još jedna ih čeka u policijskom okrugu Romerike«, rekao je Harry. »Sljedeća je Karihaugen, a zatim smo mi.«

»Zašto to jednostavno ne rade onako kao mi? Neka jednostavno kažu gdje je kolona, bez ovih bezveznih brojeva«, požalila se Ellen.

»Pogodi.«

»Tajna služba!« odgovorili su uglas i nasmijali se.

»Prošli patrolu 29.«

Pogledao je na sat.

»Okej, stižu za tri minute. Promijenit ću frekvenciju vokitokija na policijski okrug Oslo, a ti obavi završne provjere.«

Ellen je sklopila oči usredotočivši se na zadatak dok su joj potvrde s terena dolazile jedna za drugom. Vratila je mikrofon na mjesto. »Svi su na mjestu i pripravnici.«

»Hvala. Stavi kacigu.«

»Što? Harry, stvarno...«

»Čula si što sam rekao.«

»Onda i ti stavi svoju!«

»Moja je premalena.«

Novi glas. »Prošli patrolu 1.«

»Kvragu, Harry, nekada si tako... neprofesionalan«, rekla je Ellen, stavila kacigu, pričvrstila je i napravila grimasu u retrovizoru.

»I ja tebe volim«, rekao je Harry gledajući cestu kroz dvogled. »Vidim ih.«

Na vrhu uspona prema Karihaugenu sunčani se sjaj odbijao od metala. Na trenutak je mogao vidjeti samo prvo vozilo kolone, ali znao je njihov redoslijed napamet: šest motocikala i dva automobila norveške policijske pratnje, automobil tajne službe, zatim dva jednaka Cadillaca Fleetwooda, posebno dopremljena iz Sjedinjenih Država, u jednom od kojih je i predsjednik. Točno u kojemu nije poznato. Možda sjedi u oba, pomislio je Harry. U jednome Jekyll, u drugome Hyde. Iza njih su bila veća vozila: hitna pomoć, komunikacijsko vozilo i još nekoliko automobila tajne službe.

»Sve prolazi mirno«, rekao je Harry pomičući polako dvogled zdesna ulijevo. Zrak je titrao nad asfaltom unatoč jutarnjoj studeni.

Ellen je ugledala obrise prvog automobila. Za tridesetak sekundi proći će kroz naplatne kućice i polovica posla bit će obavljena. Kada za dva dana ovi automobili ponovno budu prolazili kroz naplatne

kućice, ovaj put u suprotnome smjeru, Harry i ona konačno će se moći vratiti svojim svakidašnjim dužnostima. Više je voljela imati posla sa svojim mrtvacima u jedinici za teške zločine nego u tri ujutro sjediti u zaleđenom Volvu s Harryjem kojega je odgovornost dodijeljenog zadatka vidno preopteretila.

Jedino što se čulo u automobilu bilo je Harryjevo pravilno disanje. Provjerila je zelene li se lampice na voki-tokijima. Kolona se približavala dnu padine. Odlučila je nakon posla otići u *Tørst* i napiti se. Izmjenjivala je tamo poglede s nekim tipom; crne kovrče i male smeđe, pomalo opasne oči. Mršav. Boemska, intelektualna pojava. Možda...

»Koji vrag...«

Harry je već zgrabio mikrofon. »Netko je u trećoj kućici slijeva! Može li netko identificirati tu osobu?« Radio je šumio bez odgovora dok je Ellen pogledom prolazila kućicu po kućicu. Eno ga! Iza smeđeg stakla vidjela se silueta muškarca, samo četrdeset-pedeset metara od njih. Svjetlo iz pozadine jasno je ocrtavalo lik, a na njegovu ramenu i kratku cijev s nišanom.

»Oružje!« vrisnula je. »Ima pušku!«

»Sranje!« Harry je silovito otvorio vrata, uhvatio se za prozorski okvir i iskočio iz automobila. Ellen je pogledala prema predsjedničkoj koloni. Tek ih je nekoliko stotina metara dijelilo od naplatnih kućica. Harry je gurnuo glavu unutra.

»Nije niti jedan od naših, ali možda je iz tajne službe«, rekao je. »Javi stožeru.« U ruci je već držao pištolj.

»Harry...«

»Odmah! Ako potvrde da je njihov, zaturbi.«

Harry je potrčao prema naplatnoj kućici. Muškarac u odijelu bio je okrenut leđima. Prema obliku cijevi Harry je pretpostavljao da je riječ o Uziju. Hladan jutarnji zrak rezao mu je pluća.

»Policija!« uzviknuo je prvo na norveškom, zatim i na engleskom.

Nikakva reakcija. Debelo staklo prigušivalo je zvukove izvana. Muškarac se okrenuo u smjeru kolone i Harry je vidio sunčane

naočale Ray-Ban. Tajna služba. Ili netko tko pokušava ostaviti taj dojam.

Još dvadeset metara.

Kako je mogao ući u zaključanu kućicu ako nije jedan od njihovih? Kvragu! Zvuk motocikala upozorio ga je na približavanje kolone. Neće stići.

Otkočio je otponac i naciljao. Nadao se da će truba ipak proparati tišinu ovoga neobičnog jutra na zatvorenoj prometnici kamo su ga poslali protiv njegove volje. Upute su bile jasne, ali nije mogao isključiti misli: *Lagana pancirka. Bez komunikacije. Pucaj, nisi ti kriv. Ima li obitelj?*

Kolona se ubrzano približavala. Za nekoliko sekundi Cadillaci će biti u ravnini s naplatnim kućicama. U kutu lijevog oka uočio je pokret. Ptičica je odletjela s krova.

Riskirati ili ne... vječno pitanje.

Sjetio se dubokog izreza na pancirkama i spustio revolver za dva centimetra. Buka motocikala bila je zaglušujuća.